

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně, pobočka ve Zlíně, rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Dalibora Bruka a soudkyně JUDr. Ivony Ryšánkové a JUDr. Bronislavy Tinklové, LL.M., ve věci

žalobce: **M.B.J.**, narozený dne XXXXX
bytem XXXXX
zastoupený advokátkou Mgr. Martou Vyškovskou
sídlem Moravské nám. 15, 602 00 Brno

proti
žalované: **A. B.**, narozená dne XXXXX
bytem XXXXX
zastoupená advokátem JUDr. Michalem Bortelem
sídlem Jakubská 121, 602 00 Brno

o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Kroměříži ze dne 1. 7. 2021,
č. j. 18 C 139/2020-241

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I. potvrzuje.
- II. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku II. mění tak, že žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradu nákladů řízení částku 358.484,30 Kč do šesti měsíců od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Michala Bortela, advokáta.
- III. Žalobce je povinen zaplatit žalované plnou náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 35.759,10 Kč do šesti měsíců od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Michala Bortela, advokáta.

Odůvodnění:

1. Soud I. stupně v záhlaví označeným rozsudkem zamítl žalobu, aby mu žalovaná byla povinna platit na jeho výživu nerozvedeného manžela částku 100.000 Kč měsíčně do 25. dne v měsíci, počínaje dnem podání žalobního návrhu (výrok I) a žalobci uložil povinnost zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení částku 100.218 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalované (výrok II).
2. V odůvodnění svého rozhodnutí soud I. stupně v podstatném uvedl, že neshledal naplnění předpokladů ustanovení § 697 odst. 1 o. z., neboť nelze dovodit, že životní úroveň obou manželů se zásadně liší v neprospěch žalobce. Poukázal na to, že žalobce žije sám v bytě patřícím jeho rodičům, má příjem ze zaměstnání cca 39.700 Kč měsíčně, své měsíční náklady vyčíslil částkou 29.130 Kč v červenci 2020, 22.170 Kč v srpnu a září 2020, 26.000 Kč v říjnu 2020 a 25.000 Kč od listopadu 2020. Žalovaná žije se synem účastníků v rodinném domě v rovnodílném podílovém spoluvlastnictví účastníků, její měsíční příjem od července do prosince 2020 činil cca 102.273 Kč, od ledna do června 2021 cca 90.500 Kč, své měsíční náklady vyčíslila částkou 158.421 Kč bez nákladů na jídlo, hygienické prostředky a oblečení. Rozdíl mezi příjmy a výdaji u žalobce činí 14.700 Kč, u žalované v období od července do prosince 2020 -56.148 Kč a od ledna do června 2021 - 67.921 Kč. Žalovaná se podrobila lékařskému zákroku, který byl naplánován ještě před podáním žaloby, nelze proto dle soudu I. stupně při stanovení výživného vycházet z potenciality jejich příjmů (§ 913 o. z.). Mezi příjmy účastníků je po započtení jejich výdajů markantní rozdíl v neprospěch žalované, které nezbývá ani minimum volných finančních prostředků k zajištění ostatních potřeb a žalovaná je nucena část svých výdajů hradit z předchozích úspor. Životní standard žalované žijící v rodinném domě a jezdící vlastním vozidlem se oproti žalobci žijícímu v pronajatém bytě a jezdícímu ve vozidle zapůjčeném rodiči jeví na první pohled jako vyšší, ale je nutné přihlídnout k tomu, že žalovanou jsou výdaje financovány z jejich předchozích úspor a na institut vyživovací povinnosti mezi manžely je třeba nahlížet jako na součást celého komplexu majetkových vztahů v rodině, tedy i uspokojování a obstarávání potřeb rodiny a úpravy společného jmění manželů, které v případě účastníků nevzniklo, a s přihlídnutím k vyživovací povinnosti rodičů k dětem.
3. Při rozhodování o náhradě nákladů řízení soud I. stupně aplikoval ust. § 150 o. s. ř. a procesně úspěšně žalované přiznal ¼ z vyčíslených nákladů 400.870,58 Kč. Zohlednil, že žalobce má povinnost přispívat na výživu nezletilého dítěte 5.000 Kč měsíčně, žalobu podal po ukončení dlouhodobého vztahu s žalovanou, kdy mu nemusel být znám zdravotní stav žalované, v důsledku kterého se jí podstatně snížil příjem. V důsledku úhrady náhrady nákladů by nebyl schopen plnit soudem stanovenou vyživovací povinnost k nezletilému dítěti a vystavil by se možnosti čelit trestněprávním následkům jejího neplnění.
4. Proti tomuto rozsudku podali odvolání oba účastníci.
5. Žalobce v odvolání namítal, že soud I. stupně nepřihlédl k jím tvrzeným skutečnostem nebo označeným důkazům, ačkoliv k tomu nebyly splněny předpoklady podle § 118b nebo § 175 odst. 4 části první věty za středníkem, neúplně zjistil skutkový stav věci, neboť neprovedl navržené důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností a dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním. V konkrétnu žalobce namítal, že podání žaloby bylo důvodné, neboť ke dni podání byla životní úroveň účastníků zásadně jiná, což potvrdila svědecká výpověď M. H., rozsudek Okresního soudu Brno-venkov ze dne 14. 10. 2020, č. j. P 148/2020-78 a přiznání k dani z příjmů žalované za rok 2020, podle kterého její průměrný další měsíční příjem činil 48.388 Kč. Žalobce vyzval žalovanou ke sdělení údajů o příjmech a nabytých nemovitých věcech, na kterou nereagovala a takové jednání nemůže dle žalobce požívat právní ochrany. Majetkové poměry, zejména příjmy obou stran nebyly dle žalobce soudem I. stupně zohledněny spravedlivě. Soud I. stupně se dotazoval na výši příjmu žalobce, ačkoliv své příjmy a majetkové poměry označil, žalovanou k doložení jejich příjmů u zaměstnavatele nebo na úřadu

práce nevyzval a důkaz neprovedl. Soud I. stupně nepřihlédl také k vyjádření žalované ze dne 5. 5. 2021 v řízení u Okresního soudu Brno - venkov sp. zn. 5 C 273/2020, kde žalovaná uvádí, že od ledna 2020 minimálně do dubna 2021 hradila měsíčně 26.957 Kč na hypoteční úvěr u Raiffeisenbank, a.s. a na hypoteční úvěr u Modré pyramidy stavební spořitelny a.s. hradila 2.104,17 Kč, 11x 2.079,17 Kč, 4x 2.500 Kč, 2.104,17 Kč, 3x 2.079,17 Kč. Žalobce namítal, že mu na uzavření životního pojištění oproti žalované v průběhu manželství nezbyly finanční prostředky, neboť jej žalovaná přesvědčila, aby si zúžili společné jmění manželů, osvojil si syna žalované a vzali si úvěr. Žalovaná všechen svůj příjem zhodnotila, neboť ho investovala, žalobce si stěžuje bude moci koupit nemovitost v budoucnu. Dle žalobce měl soud I. stupně zkoumat, zda se žalovaná bez důležitého důvodu nevzdala výhodnějšího zaměstnání nebo majetkového prospěchu a měl vyhovět jeho návrhu na dokazování dotazem na úřad práce nebo pravděpodobného zaměstnavatele žalované. K životní úrovni účastníků žalobce namítal, že žalovaná byla schopna dostát svým závazkům vůči finančním institucím, generovat zisk, absolvovala několik zahraničních dovolených, nemusela propustit chůvu a platí synovi golf a soukromou školu. Za nesprávný považoval žalobce závěr soudu I. stupně, že mezi příjmy účastníků po započtení výdajů je markantní rozdíl v neprospěch žalované a že životní standard žalobce je zřetelně odlišný od standardu žalované, když životní standard manželů je definován nejen jejich příjmem, ale též dalšími majetkovými a osobními poměry jako jsou úspory, nemovitý majetek, pojistky apod. Protože žalovaná je schopna měsíčně vydávat částku 158.421 Kč, žalobce maximálně částku 39.700 Kč, je rozdíl mezi životním standardem žalobce a žalované 118.721 Kč a žalobce by měl dostávat od žalované nejméně polovinu rozdílu, tj. částku 59.360,50 Kč měsíčně. K nákladovému výroku žalobce namítal, že jsou dány okolnosti zvláštního zřetele hodné spočívající v jeho osobní, výdělkové a majetkové situaci a v povaze uplatněného nároku a okolnostech jeho uplatnění, k čemuž uvedl, že žalovaná přes výzvu nesdělila údaje o svých příjmech a jmění. Lhůta pro plnění je pak nepřiměřeně krátká. Žalobce navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo změněno tak, že žalované bude uloženo platit mu na výživném částku 59.360,50 Kč měsíčně od 1. 6. 2020 do právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků a nahradit mu náklady řízení před soudy obou stupňů, případně aby bylo zrušeno a věc vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení.

6. Žalovaná napadla odvoláním nákladový výrok II. rozsudku soudu I. stupně. Nesouhlasila s aplikací ust. § 150 o. s. ř. a namítala, že soud I. stupně založil rozhodnutí na hypotéze, že žalobci nemusely být známy zdravotní obtíže žalované. Poukázala na to, že žalobce měl plnou dispozici s předmětem řízení a mohl v jeho průběhu vzít návrh zpět, neboť žalovaná se od počátku bránila tím, že ztratila v důsledku operace a zdravotních potíží výdělkové možnosti. Žalobce byl zastoupen advokátem, který má poučovací povinnost vůči klientovi a žalobce musel být proto poučen, že v případě neúspěchu hodnota sporu se rovná pětinašobku ročního plnění. Žalovaná nesouhlasila ani se závěrem, že žalobce by na úhradu nákladů řízení použil primárně prostředky na úhradu výživného pro nezletilé dítě, neboť nebylo prokazováno, z čeho by žalobce náklady řízení hradil. Žalobce naopak prokazoval, že si vzal půjčku 100.000 Kč, kterou je schopen hradit, aniž by mu dluh na výživném vznikal. Soud I. stupně mohl navíc umožnit žalobci uhradit náklady řízení s delší dobou splatnosti nebo ve splátkách. Žalovaná navrhla, aby napadený výrok byl změněn tak, že žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení k rukám jejího zástupce částku 400.870,58 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.
7. Odvolací soud konstatuje, že žalobce i žalovaná podali odvolání včas (§ 204 odst. 1 o. s. ř.), jsou osobami k tomu oprávněnými (§ 201 o. s. ř.), odvolání směřují proti rozhodnutí, které lze odvoláním napadnout (§ 201, § 202 a contrario, o. s. ř.) a žalobce, jenž odvolání směřuje do výroku o věci samé, v něm uvádí způsobilé odvolací důvody podřaditelné pod ust. § 205 b, d), g) o. s. ř.
8. Po přezkoumání rozhodnutí soudu I. stupně včetně řízení jemu předcházejícího (§ 212a odst. 1, 5 o. s. ř.) dospěl odvolací soud k závěru, že odvolání žalobce důvodné není a odvolání žalované je opodstatněné.

9. Jelikož žalobce v odvolacím řízení žádal napadený rozsudek změnit tak, že žalované bude uložena povinnost platit mu výživné v částce 59.360,50 Kč měsíčně, nastal suspenzivní účinek odvolání ve vztahu k uplatněnému nároku na výživné v tomto rozsahu, tzn. pro výživné ve výši 59.360,50 Kč měsíčně (§ 206 odst. 2 o. s. ř.) a v tomto rozsahu se odvolací soud přezkoumáním rozsudku soudu I. stupně ve výroku o věci samé zabýval.
10. Ke skutkové stránce věci odvolací soud uvádí, že v odvolacím řízení bylo možné vyjít ze skutkových zjištění soudu I. stupně. Soud I. stupně provedl dokazování v rozsahu potřebném pro právní zhodnocení uplatněného nároku, důkazy hodnotil v intencích ustanovení § 132 o. s. ř. v jednotlivosti i vzájemném souhrnu a vyvodil z nich odpovídající skutkové závěry, na které je možné odkázat, neboť jsou účastníkům z napadeného rozhodnutí známy.
11. Odvolací soud nepovažuje za opodstatněné námitky žalobce vůči skutkovým zjištěním soudu I. stupně.
- Žalobce poukázal na to, že soud I. stupně se dotazoval u jeho zaměstnavatele na aktuální výši příjmu žalobce, i když v řízení označil své příjmy a doložil své majetkové poměry. Pochybení v postupu soudu I. stupně, které by mohlo mít vliv na správnost napadeného rozhodnutí, odvolací soud neshledává. Žalobce označil v žalobě jako důkaz ke svým příjmovým poměrům od zaměstnavatele potvrzení o příjmech, které soud I. stupně v průběhu řízení o aktuálních příjmech žalobce ze zaměstnání za období od ledna 2021 vyžádal, když žalobcem byly v průběhu řízení doloženy listiny o výdělkových poměrech jen do konce měsíce 2020.
12. Nelze dle odvolacího soudu dovodit, že by soud I. stupně porušil v řízení rovnost stran při provádění dokazování. Soud I. stupně reagoval na důkazní návrh žalobce učiněný součástí závěrečného návrhu žalobce, neboť s ohledem na žalobcem tvrzenou skutečnost, že žalovaná začala pracovat, se žalované u jednání dotazoval na její aktuální příjmové poměry. Za situace, kdy žalovaná sdělila, že jejím jediným příjmem je pojistné plnění z životního pojištění pro případ nemoci v částce 3.000 Kč denně (k jehož výši již dříve doložila potvrzení), že její pracovní neschopnost stále trvá a že nepobírá již dávky nemocenského pojištění, že nepracuje a žádný pracovní poměr neuzavřela, bylo nadbytečné, aby soud I. stupně vyzýval žalovanou k doložení pracovní smlouvy, jejích nových příjmů nebo aby tyto informace žádal od jejího nového zaměstnavatele. Učinění dotazu na úřad práce k tvrzení žalobce bylo taktéž nadbytečné, neboť v řízení nevyplývalo, že žalovaná byla v souvislosti se svou pracovní neschopností evidována jako uchazečka o zaměstnání a nevyplývaly ani žádné jiné skutečnosti, na základě kterých by úřad práce měl shromažďovat údaje o zaměstnavatelích žalované.
13. Žalobce soudu I. stupně také vytýkal, že nebylo přihlédnuto k jeho důkaznímu návrhu čtením vyjádření žalované ze dne 5. 5. 2021 v rámci řízení vedeném u Okresního soudu Brno - venkov ve věci sp. zn. 5 C 273/2020, v němž žalovaná uvedla výdaje na hypoteční úvěry u Raiffeisenbank a.s. a u Modré pyramidy stavební spořitelny a.s., aniž by však uvedl, jaké skutkové zjištění soudu I. stupně považuje s ohledem na tento důkaz za nesprávné, případně co dalšího ohledně majetkových poměrů žalované nad rámec skutečností zjištěných soudem I. stupně mělo být z předmětného vyjádření zjištěno. Nutno zmínit, že soud I. stupně provedl dokazování rovněž úvěrovými smlouvami, z nichž považoval za zjištěné, že účastníkům byl poskytnut hypoteční úvěr a dále že žalované byly poskytnuty úvěry na bydlení. Při rozhodování vycházel soud I. stupně ze skutečnosti, že žalovaná má mimo jiné celkové výdaje na úvěry v částce 82.240 Kč. Odvolací soud proto neprovedení předmětného důkazu nepovažoval za pochybení ze strany soudu I. stupně.
14. Dokazování doplnil odvolací soud rozsudkem Okresního soudu Brno-venkov ze dne 13. 9. 2021 sp. zn. 24 C 139/2020-59, z něhož považuje za prokázané, že manželství účastníků, uzavřené dne 23. 7. 2016, bylo pravomocně rozvedeno dnem 11. 10. 2021. Příčin rozvratu manželství je podle předmětného rozhodnutí několik. Účastníci uzavřeli manželství přes problémy, které se vyskytovaly již v jejich předchozím soužití, nepodařilo se jim skloubit rozdílné názory a životní

postoje a priority, k rozvratu přispěl i nesoulad v intimní oblasti a pocit manžela, že je nedoceněný. Rozvrat byl dovršen porušením manželské věrnosti manželkou.

15. Z lékařských zpráv o aktuálním zdravotním stavu žalované považuje odvolací soud za prokázané, že pracovní neschopnost žalované trvá, žalovaná trpí bolestmi zad, je léčena na neurologii, rehabilitaci a fyzioterapií, je jí doporučen klidový režim (zpráva Nemocnice Ivančice z 9. 1. 2022, zpráva praktické lékařky MUDr. Hálové z 4. 1. 2022, zpráva Ortopedové s.r.o. z 4. 11. 2021). Dle sdělení žalované čeká žalovaná na rozhodnutí, zda se má podrobit operaci páteře.
16. Odvolací soud neprovedl důkaz výtiskem z internetové stránky LinkedIn, kterým chtěl žalovaný prokázat, že žalovaná byla až do září 2021 obchodní ředitelkou společnosti XXXXX a nežila jen ze svých úspor. Okolnost, že až nyní žalobcem bylo toto zjištěno, nelze vyhodnotit jako skutečnost či důkaz ve smyslu ust. § 205a o. s. ř., který by prolamoval zákaz novot v odvolacím řízení. Žalobce nepochybně mohl profil žalované na internetové platformě LinkedIn obstarat i před skončením řízení před soudem I. stupně, jestliže žalovaná měla pro uvedenou společnost pracovat od října 2019. Mimo rámec uvedeného odvolací soud poznamenává, že je veřejně známo, že profesní profil na sociální síti LinkedIn si vytvářejí sami uživatelé a je proto otázkou, zda věrně odráží i faktický výkon práce. V posuzované věci bylo soudem I. stupně zjištěno, že žalovaná v době, kdy měla být obchodní ředitelkou společnosti XXXXX, byla od července 2020 v pracovní neschopnosti. Sama žalovaná pak uvedla, že se jednalo o obchodně-právní kontrakt, který uvedená společnost zrušila, protože žalovaná byla v pracovní neschopnosti.
17. Z doplněného dokazování odvolací soud uzavřel, že manželství účastníků bylo již rozvedeno, rozvrat manželství byl zapříčiněn oběma účastníky, žalovaná je stále v pracovní neschopnosti.
18. Po právní stránce posoudil soud I. stupně projednávanou věc podle správných právních norem, tyto správně vyložil a při zohlednění skutkových okolností daného případu i správně aplikoval.
Podle § 697 o. z. manželé mají vzájemnou vyživovací povinnost v rozsahu, který oběma zajišťuje zásadně stejnou hmotnou a kulturní úroveň. Vyživovací povinnost mezi manžely předchází vyživovací povinnosti dítěte i rodičů (odstavec 1). Pro vyživovací povinnost mezi manžely jinak platí obecná ustanovení o výživném (odstavec 2).
Soud I. stupně poměrně široce připomenul výklad výše citované právní normy a ve svých úvahách z něj následně vycházel.
19. K zákonnému požadavku zásadně stejné hmotné a kulturní úrovně judikatura dovodila, že na požadavek stejného životního standardu obou manželů je nutno pohlížet s určitými korekcemi, když životní úroveň nelze posuzovat toliko ve vztahu k dosahovaným měsíčním příjmům, ale je třeba vzít v úvahu všechny majetkové a osobní poměry. Institut výživného mezi manžely pak plní určitou dorovnávací funkci v případě, že by životní standard jednoho z manželů byl zřetelně odlišný (k tomu viz rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 31. 10. 2016 sp. zn. I. ÚS 2822/16).
20. V přezkoumávané věci bylo soudem I. stupně zjištěno, že žalovaná měla v rozhodném období od podání žaloby výrazně vyšší příjem než žalobce. Vyššího příjmu žalovaná dosahuje i přes skutečnost, že je stále v pracovní neschopnosti. Současně však bylo soudem I. stupně zjištěno, že žalovaná má také podstatně vyšší výdaje než žalobce, přičemž tyto výdaje nelze mít v rozhodující míře za spořicího charakteru, jak namítal žalobce, neboť žalovaná vynakládá prostředky zejména na uspokojování potřeb nezletilého syna (v řízení přitom nebylo tvrzeno, že by v minulosti takové výdaje nebyly žalovanou hrazeny a že by se tudíž mohlo jednat o umělé navyšování výdajů nezletilého v souvislosti s tímto řízením), zabezpečení ochrany majetku (i majetku žalovaného) formou pojištění a splácení společných závazků účastníků.
21. Nelze přitom klást rovnítko mezi životní úrovní manželů a množstvím peněžních prostředků, které mohou manželé spotřebovat. Je třeba zohlednit jejich hmotnou a kulturní úroveň z hlediska jejich osobních, kulturních a pracovních potřeb a možností jejich uspokojování.

22. Žalobce neosvětlil, jakým způsobem dle něj aktuální výdaje žalované generují zisk a zhodnocují její majetek. Splácením hypotečního úvěru či pojistek nepochybně k vytváření zisku ani zhodnocení existujícího majetku nedochází. Za investice by bylo možné považovat výdaje na spoření, které žalovaná vynakládá v částce 11.000 Kč měsíčně. Vzhledem k disponibilním prostředkům žalobce po pokrytí jeho pravidelných výdajů (cca 14.700 Kč měsíčně) lze však mít za to, že i v možnostech žalobce je nemalou část ze svých volných prostředků spořit. Životní pojištění nelze pak dle odvolacího soudu s ohledem na jeho ochrannou funkci pro případ nepříznivé životní situace pojištěného považovat za investiční nástroj, stejně tak pojištění nemovitých či movitých věcí. Rovněž nelze mít za investice vedoucí ke zhodnocení majetku žalované výdaje vynakládané žalovanou na uspokojování potřeb nezletilého syna. Žalobce pak pomíjí, že i on má životní pojištění a spoření formou investice Pioneer, pojištění odpovědnosti vůči zaměstnavateli, jak vypověděla svědkyně M. H..
23. Z hlediska možnosti uspokojování bytových potřeb účastníků ze skutkových zjištění soudu I. stupně vyplynulo, že účastníci mají v rovnodílném podílovém spoluvlastnictví nemovité věci, a to pozemky s rodinným domem, ve kterém vedli rodinnou domácnost. Žalovaná je menšinovým podílovým spoluvlastníkem i dalších nemovitých věcí, které jsou v užívání jejích příbuzných, nikoli žalované. Jestliže žalobce v souvislosti s rozvratem vztahů mezi účastníky přestal užívat společný rodinný dům a tento užívá dále žalovaná s nezletilým synem, je případné užívání nad rozsah spoluvlastnického podílu otázkou případného vyrovnání mezi podílovými spoluvlastníky, což nelze dle odvolacího soudu kompenzovat cestou výživného mezi manžely. Žalobce má však i po odchodu z rodinného domu patřícího do podílového spoluvlastnictví účastníků zabezpečené své bytové potřeby na velmi slušné úrovni, kdy užívá sám byt o velikosti 3 + 1 pronajatý od svých rodičů.
24. Namítá-li žalobce, že si v budoucnu nebude moci koupit nemovitost z důvodu, že probíhá řízení o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví k nemovitým věcem ve spoluvlastnictví účastníků a že on sám na hypotéku nedosáhne, pak nutno uvést, že soud rozhoduje podle stavu v době vydání rozhodnutí. V současné době je žalobce stále podílovým spoluvlastníkem nemovitých věcí. Zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví účastníků k nemovitým věcem je i otázkou, jaké stanovisko žalobce k této otázce zaujímá. Žalobce v dané souvislosti rovněž opomíjí, že v případě zrušení podílového spoluvlastnictví má bývalý podílový spoluvlastník právo na vypořádací podíl. Ten pak žalobce vůči žalované uplatnil dle podání žalované ze dne 3. 8. 2020 ve výši 2.000.000 Kč (lze pouze doplnit, že pro případ nevyhovění tomuto požadavku žalobce uvedl, že bude žádat výživné manžela ve výši 100.000 Kč měsíčně, což následně po zamítavém stanovisku žalované k výši vypořádacího podílu učinil).
25. Pokud měl dříve za trvání manželství žalobce k dispozici vozidlo, pak se jednalo o vozidlo firemní (jak vyplynulo z jeho účastnické výpovědi) a i nyní je žalobce schopen zajistit pro sebe možnost užívat vozidlo (zapůjčené od svého otce) a má možnost ho též garážovat v pronajaté garáži.
26. Žalobce dle své účastnické výpovědi dříve jezdil s žalovanou na dovolené, které hradila žalovaná. Dle odvolacího soudu však poměry žalobce nesvědčí o tom, že by si ze svých prostředků dovolenou nemohl dopřát. Případné další hrazení nákladů na dovolenou žalobce ze strany žalované, hrazení výdajů žalobce na zajištění případného jiného (dle účastnické výpovědi slovy žalobce luxusního) vozidla cestou výživného se odvolacímu soudu s ohledem na situaci žalované po celou dobu soudního řízení (s výjimkou prvního týdne po podání žaloby, což je zcela marginální časový úsek), kdy žalovaná je v pracovní neschopnosti, výdaje musí doplácet z (nikoli společných) příjmů z předcházejících období včetně výdajů na společné závazky účastníků a výdajů na společné nezletilé dítě účastníků (v tomto směru není významné, že otcovství žalobce k nezletilému synovi účastníků vzniklo na základě osvojení), nejeví s přihlédnutím ke zjištěným poměrům žalobce za spravedlivé uspořádání poměrů mezi účastníky a odůvodňující hrazení výživného ze strany žalované.

27. Nelze přehlédnout, že žalobce nepečuje o rodinnou domácnost, nepečuje o nezletilého syna účastníků, jenž byl svěřen do výlučné péče žalované, která také hradí převážnou část jeho výdajů, nepodílí se na nákladech domácnosti, v níž zůstala žít žalovaná a společný syn účastníků, nepodílí se na úhradě společných závazků účastníků a ponechává pouze na žalované, aby společné závazky nadále platila i za něho (poznamenává se, že pokud žalobce po krátké období po podání žaloby ještě platil některé náklady související s bydlením v rodinném domě, činil tak přes žádost žalované, aby platby převedl na ni).
28. Žalobce pojetím výpočtu výše výživného ve svém odvolání z výdajů vynakládaných žalovanou chce prostřednictvím nároku na výživné dosáhnout toho, aby žalovaná část svých oddělených prostředků směřovala k žalobci, aniž by však reflektoval na to, že v podstatné míře žalovaná v těchto výdajích splácí též společné závazky účastníků související s jejich majetkem v podílovém spoluvlastnictví a v rozhodující míře (s přihlédnutím k žalobci stanovené výši výživného) hradí též potřeby nezletilého syna účastníků. Z řízení nevyplývá, že se žalobce hodlal také podílet na splácení společných závazků. Žalobce spoléhal a dosud spoléhá jen na žalovanou, že bude nadále společné závazky hradit i za něho, byť se změnila rodinná situace účastníků, z níž účastníci dříve při hrazení závazků pouze žalovanou vycházeli, nesdílejí rodinnou domácnost a ani dřívější rozdělení rolí v péči o domácnost a nezletilé dítě, a poklesly i výdělkové možnosti a schopnosti žalované, neboť žalovaná nemohla z důvodu koronavirové situace tak jako dříve vykonávat práci v zahraničí a od července 2020 je po operačním zákroku v pracovní neschopnosti (kdy tyto skutečnosti byly v řízení prokázány též svědeckou výpovědí M. H.). V návaznosti na nepřijetí požadavku žalobce na vyplacení částky 2.000.000 Kč z titulu vypořádání podílového spoluvlastnictví k nemovitostem ze strany žalované uplatňuje žalobce vůči ní nárok na výživné manžela, a přes výše uvedené skutečnosti na svém žalobním požadavku setrvává.
29. Žalobce v odvolání uvádí, že byl žalovanou přesvědčen, aby si vzali úvěr, založili režim odděleného majetkového společenství nebo aby osvojil nezletilého syna žalované. K danému nelze než poznamenat, že žalobce je osobou svéprávnou a je odpovědný za své rozhodnutí, které učinil. Pohnutky, které jej případně vedly k jeho právnímu jednání, nejsou rozhodné, nejedná se o okolnosti, z nichž by bylo možné usuzovat na nedostatek svobodné vůle vedoucí k úvaze o neplatnosti takového právního jednání, a nejsou pro porovnání hmotné a kulturní úrovně účastníků rozhodné.
30. Lze podotknout, že ani okolnost, že účastníci nevedou již rodinnou domácnost, nezbavuje žalobce povinnosti vzájemně si pomáhat a podporovat se (§ 691 odst. 1 o. z.). Pomoci a podpory v době, kdy žalovaná je v dlouhodobé pracovní neschopnosti, se žalované ze strany žalobce nedostává, naopak žalobce namísto uvedené podpory po žalované nárokuje peněžní prostředky z titulu výživného manžela, a to navíc za situace, kdy ponechává hrazení společných závazků zcela na žalované z jejich výlučných prostředků, ač sám se již na uspokojování potřeb rodinné domácnosti a dříve dohodnuté a praktikované péči o nezletilého syna účastníků nepodílí.
31. Výše uvedené skutečnosti, při zhodnocení reálné možnosti každého z účastníků uspokojovat své hmotné a kulturní potřeby při současném zohlednění charakteru nákladů vynakládaných účastníky, vedou odvolací soud shodně se soudem I. stupně k závěru, že nárok na výživné manžela nelze žalobci přiznat, neboť životní úroveň účastníků v rozhodném období nelze považovat za zásadně rozdílnou do té míry, že by bylo potřebné její vyrovnávání placením výživného žalobci. Přiznání výživného by v tomto konkrétním případě bylo dle odvolacího soudu i v rozporu s dobrými mravy a tudíž se zásadami spravedlnosti (§ 3 odst. 3 o. z.).
32. Odvolací soud proto rozsudek soudu I. stupně ve výroku o věci samé v napadeném rozsahu jako věcně správný podle § 219 o. s. ř. potvrdil.
33. Odvolání žalované do nákladového výroku II. rozsudku soudu I. stupně shledal odvolací soud za důvodné.

Soud I. stupně náhradu nákladů procesně úspěšné žalované понížil a náhradu jí přiznal v rozsahu 1/4. Moderaci náhrady nákladů řízení podle ust. § 150 o. s. ř. poměry žalobce, o něž opřel své rozhodnutí soud I. stupně, dle odvolacího soudu neodůvodňují. Žalovaná důvodně vytýká soudu I. stupně, že vycházel toliko z hypotézy, že v důsledku zaplacení náhrady nákladů řízení by bylo ohroženo plnění vyživovací povinnosti žalobce vůči nezletilému synovi účastníků. Dle odvolacího soudu je nutno vzít v úvahu, že žalobce je osobou v produktivním věku, je výdělečně činný, ze zaměstnání má čistý příjem převyšující průměrnou mzdu, má jen jednu vyživovací povinnost a v minulosti byl schopen si opatřit peněžní prostředky i formou zápůjčky a tuto splácet. Nelze bez dalšího dovodit, že žalobce by nebyl při svých poměrech schopen vedle plnění své vyživovací povinnosti uhradit i náhradu nákladů řízení, byť dočasně například z cizích zdrojů (zápůjčka, úvěr). V tomto ohledu žalobce ostatně ani žádné výhrady neuplatnil.

Odvolací soud má za to, že předpoklady pro aplikaci ust. § 150 o. s. ř. nejsou dány ani s ohledem na okolnosti případu. Odvolací soud má na paměti, že žalobce vyzval žalovanou před zahájením řízení ke sdělení údajů o jejích příjmech a stavu jmění (§ 686 o. z.), přičemž ze strany žalované nebylo výzvě vyhověno. Současně je však třeba vzít v úvahu, že žalovaná před zahájením řízení mimo jiné upozornila žalobce na skutečnost, že koronavirová pandemie jí znemožnila vykonávat práci v zahraničí a toto se významně podepsalo na jejích příjmech. Žalobce vzápětí po reakci žalované na jeho žádost o vypořádací podíl v částce 2.000.000 Kč s požadavkem k objasnění konkrétních údajů, na základě nichž požaduje vypořádací podíl právě v této výši, zahájil řízení o výživné manžela. Na svém požadavku na placení výživného v částce 100.000 Kč měsíčně žalobce setrval po celou dobu řízení, přestože mu ze stanoviska žalované bylo již před zahájením řízení známo, že žalovaná nemůže vykonávat práci tak jako v minulosti a nemůže proto dosahovat dřívějších výdělků, a přestože bezprostředně po zahájení řízení se mu dostalo informace, že žalovaná je v pracovní neschopnosti, s níž bývá spojen pokles příjmů. Žalobce následně nereagoval ani na skutečnosti podávající se z dokazování prováděného soudem I. stupně, kdy příjmové poměry žalované byly objasněny svědkyní M. H. a žalovanou byla dokladována její pracovní neschopnost, jakož i její aktuální příjmové poměry. Ze strany žalobce nedošlo ani v průběhu řízení před soudem I. stupně k žádné reflexi k jeho žalobnímu požadavku na placení výživného v částce 100.000 Kč měsíčně. Odvolací soud nevidí za této situace důvody pro moderaci náhrady nákladů řízení. Nutno v dané souvislosti přisvědčit i námitce žalované, že žalobce, zastoupen po celou dobu řízení advokátem, si musel být vědom skutečnosti, že případný procesní neúspěch je spojen s povinností náhrady nákladů řízení protistraně, odvíjející se u odměny advokáta od výše požadovaného výživného.

Přiznání náhrady nákladů řízení procesně úspěšné žalované neshledává odvolací soud v tomto případě s ohledem na shora uvedené skutečnosti ani v rozporu s obecnými principy spravedlnosti, kdy je třeba poznamenat, že samotná výše náhrady nákladů řízení nemůže k takovému posouzení vést.

34. Odvolací soud z výše uvedených důvodů podle § 220 odst. 1 o. s. ř. per analogiam změnil výrok II. rozsudku soudu I. stupně tak, že žalované přiznal náhradu nákladů řízení v plné výši. Náklady právního zastoupení žalované tvoří odměna advokáta ve výši 290.700 Kč za 9 úkonů právní pomoci po 32.300 Kč z pct. 6.000.000 Kč podle § 7, § 8 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhl. č. 177/1996 Sb.“), a to příprava a převzetí, vyjádření k žalobě ze dne 3. 8. 2020, písemné podání k věci samé na výzvu soudu ze dne 1. 10. 2020, písemné podání k věci samé na výzvu soudu ze dne 18. 2. 2020, účast u jednání dne 23. 3. 2021, písemné podání k věci samé ze dne 19. 5. 2021, účast u jednání dne 25. 5. 2021 přesahujícího 2 hodiny, účast u jednání dne 1. 7. 2021 (§ 11 odst. 1 písm. a/, d/, g/ vyhl. č. 177/1996 Sb.). Odměna za písemný závěrečný návrh nebyla přiznána z důvodu neúčelnosti úkonu, neboť žalovaná jej mohla přednést přímo u jednání. Dále náklady právního zastoupení žalované tvoří náhrada hotových výdajů ke každému úkonu právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 1, 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., tj. 270 Kč a cestovné zástupce k jednáním z Ivančic do Kroměříže a zpět po 1.092 Kč dne 14. 1. 2021

(jednání odročeno bez projednání) a dne 23. 3. 2021 o celkové vzdálenosti 182 km jedné cesty vozidlem s průměrnou spotřebou 5,9 l nafty/100 km při ceně pohonných hmot 27,20 Kč/1 litr a základní sazbě za opotřebení vozidla 4,40 Kč/1 km dle vyhl. č. 589/2020 Sb., cestovné zástupce k jednáním z Brna do Kroměříže a zpět po 757 Kč dne 25. 5. 2021 a dne 1. 7. 2021 o celkové vzdálenosti 132 km jedné cesty vozidlem s průměrnou spotřebou 4,9 l nafty/100 km při ceně pohonných hmot 27,20 Kč/1 litr a základní sazbě za opotřebení vozidla 4,40 Kč/1 km dle vyhl. č. 589/2020 Sb., tj. celkem cestovné 3.698 Kč. Náklady právního zastoupení žalované dále tvoří náhrada za promeškaný čas v rozsahu 4 půlhodin k jednomu jednání, celkem 16 půlhodin po 100 Kč podle § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., tj. 1.600 Kč. Náklady advokáta ve výši 296.268 Kč se podle § 137 odst. 3 o. s. ř. zvyšují o 21 % DPH, tj. o 62.216,28 Kč a celkem činí po zaokrouhlení 358.484,30 Kč.

35. K zaplacení náhrady nákladů řízení byla s ohledem na jejich výši stanovena podle § 160 odst. 1 o. s. ř. lhůta do šesti měsíců od právní moci rozsudku. Platebním místem k jejich zaplacení je podle § 149 odst. 1 o. s. ř. advokát žalované.
36. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1, § 142 odst. 1 o. s. ř., žalobce nebyl v řízení procesně úspěšný a stíhá ho proto povinnost nahradit náklady žalované. Okolnosti zvláštního zřetele hodné, které by měly vést k aplikaci ust. § 150 o. s. ř., odvolací soud pro fázi odvolacího řízení neshledal. V tomto ohledu lze připomenout rozhodovací praxi, která zdůrazňuje, že obecně platí, že náhradu nákladů sporného řízení ovládá zásada úspěchu ve věci. Ustanovení § 150 o. s. ř. zakládající diskreční oprávnění soudu nelze považovat za předpis, který by zakládal zcela volnou diskreci soudu (ve smyslu libovůle), nýbrž jde o ustanovení, podle něhož je soud povinen zkoumat, zda ve věci neexistují zvláštní okolnosti, k nimž je třeba při stanovení povinnosti k náhradě nákladů řízení výjimečně přihlídnout. Ustanovení § 150 o. s. ř. proto nelze vykládat tak, že lze kdykoli bez ohledu na základní zásady rozhodování o nákladech řízení nepřiznat náhradu nákladů úspěšnému účastníkovi řízení. Je zřejmé, že okolnosti hodné zvláštního zřetele, kdy soud nemusí výjimečně náhradu nákladů řízení přiznat, nelze spatřovat pouze v tom, že by jejich přiznání přivodilo žalobkyni větší újmu, než žalovanému (viz např. rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 26. 10. 2006, sp. zn. I. ÚS 401/06).
37. Náklady právního zastoupení žalované v odvolacím řízení tvoří odměna advokáta v poloviční výši 4.770 Kč z pct. 300.652,58 Kč /400.870,58 Kč - 100.218 Kč/ (k tarifní hodnotě viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2013, sp. zn. 29 ICdo 34/2013) podle § 7, § 8 odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb. za odvolání směřujícímu do nákladového výroku (§ 11 odst. 2 písm. c/ vyhl. č. 177/1996 Sb.), odměna ve výši 22.580 Kč z pct. 3.561.630 Kč (pětinásobek ročního plnění částky 59.360,50 Kč) podle § 7, § 8 odst. 2 vyhl. č. 177/1996 Sb. za účast u jednání dne 12. 1. 2022 (§ 11 odst. 1 písm. g/ vyhl. č. 177/1996 Sb.), náhrada hotových výdajů ke 2 úkonům právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 1, 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., tj. 600 Kč a cestovné zástupce k jednání z Brna do Zlína a zpět ve výši 1.203 Kč o celkové vzdálenosti 186 km vozidlem s průměrnou spotřebou 4,9 l nafty/100 km při ceně pohonných hmot 36,10 Kč/1 litr a základní sazbě za opotřebení vozidla 4,70 Kč/1 km dle vyhl. č. 511/2021 Sb., náhrada za promeškaný čas v rozsahu 4 půlhodin po 100 Kč podle § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., a náhrada 21 % DPH ve výši 6.206,13 Kč podle § 137 odst. 3 o. s. ř., celkem tedy po zaokrouhlení 35.759,10 Kč.
38. Lhůta k zaplacení a platební místo byly určeny podle stejných právních norem jako u náhrady nákladů řízení před soudem I. stupně.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není dovolání přípustné.

Zlín 12. ledna 2022

Mgr. Dalibor Bruk v. r.
předseda senátu